

**25 oktober 2020, dertigste zondag door het jaar, jaar A**

**Lezingen: Exodus 22,20-26 Ge hebt als vreemdeling in Egypte gewoond  
1 Thessalonicenzen 1, 5c-10 Gij zijt navolgers van de Heer  
Matteüs 22, 34-40 De Heer beminnen met heel uw hart**

### Homilie

Zo glashelder, zo duidelijk, is het onderwijs van Jezus in de evangelielezing uit Matteüs. Wat vraagt God van ons? Eigenlijk maar twee dingen. God beminnen met heel ons hart, en onze naaste als onszelf.

De aanleiding voor Jezus' onderwijs was echter helemaal niet zo geestelijk. De aanleiding was namelijk een strikvraag van de Farizeeën. De Sadduceeën en de Farizeeën probeerden zich te profileren ten koste van Jezus. Zij zagen Jezus als concurrent voor de aandacht van het volk. Het lijkt wel een verkiezingsstrijd, tenminste, van de kant van de Farizeeën en Sadduceeën: de ander pootje lichten door hem dingen te laten zeggen en die woorden proberen te verdraaien, en zo Jezus zien zwart te maken. De Sadduceeën hadden het zonder succes geprobeerd, want Jezus liet zich niet vangen, en nu was het de beurt aan de Farizeeën. Zij wilden Jezus een strikvraag stellen. Uit die strikvraag komt een schitterend antwoord van Jezus. Geen antwoord dat de Farizeeën kon verbazen, of dat ze tegen Jezus konden gebruiken, want het was een logisch uitvloeisel van wat er in het Oude Testament al werd verkondigd, maar in al zijn eenvoud toch prachtig, en iets dat op in vele kerken nog vaak wordt aangehaald: Gods wet naleven is eenvoudig dit: God en je naaste beminnen.

Waar Farizeeën en Schriftgeleerden niet het goede voorbeeld gaven (werkelijke liefde tonen: Jezus laat zien hoe ze de geboden van God proberen 'op te rekken' in plaats van ze na te leven) zien we in de andere schriftlezingen van vandaag hoe het wel moet.

Bij Paulus' brief aan de christenen van Tessalonica lezen we over "God beminnen met heel je hart". Paulus heeft met zijn medewerkers het evangelie in Tessalonica gebracht, en een daar ontstane gemeente heeft zich bekeerd van afgoden, van tal van verkeerde daden en zijn toegewijd in hun geloof geworden. Zij richten hun oog op Jezus, en daar is Paulus vol lof over.

In de Bijbellezing uit Exodus gaat het over "je naaste beminnen". Daar gaat het bijvoorbeeld over vreemdelingen, die je goed moet behandelen. De motivatie die in Exodus daarvoor is dat het volk Israël zelf vreemdeling is geweest. Dit lijkt op het principe van Lucas 6:31: zoals je wilt dat mensen jou behandelen, moet je anderen ook behandelen.

In de Exodus-tekst gaat het nog verder: weduwen en wezen geen onrecht aandoen; iemand die financiële hulp van je nodig heeft, zoals een lening verstrekken, niet uitbuiten; iemand die zo arm is dat hij alleen maar een jas heeft, niet ook de jas

afnemen als onderpand. De grondtoon is in ieder geval duidelijk. Behandel ieder met naastenliefde.

En dan kijken wij naar vandaag. We leven in een tijd en omgeving waarin een klein virus grote deuken slaat in ons maatschappelijk leven. God beminnen en je naaste beminnen, hoe doe je dat in een wereld die op zichzelf terugplooit? Worden wij hier ook niet tegengehouden door covid-19? Wat kunnen wij nog meer doen dan onze contacten beperken, afstand houden en bijna iedereen met mondmaskers tegemoet treden? Wat zouden Mozes en Paulus, en natuurlijk ook onze Heer zeggen in deze omstandigheden? Is "isolatie" niet in principe al helemaal tegengesteld aan "liefde"?

Je zou zeggen: God beminnen, dat gaat nog wel. God liefhebben kun je ook prima in tijden van covid-19. Ook mogen wij nog kerken bezoeken voor de vieringen. Met aanpassingen, dat wel, maar het mag nog. En wat we niet in persoon kunnen doen, kunnen we wel online doen. Maar dat is alleen op papier zo.

Onze naaste beminnen, dat is zeker moeilijker geworden, misschien niet in ons hart, maar wel de praktische naastenliefde. In een wereld met gescheiden bubbels, met code rood en afstand houden, in een wereld waarin je nog moeilijk iemand kan bezoeken in een rusthuis of ziekenhuis (soms zelfs onmogelijk), in een wereld die steeds meer online gaat, dan is de ander vaak verder weg. In ieder geval, zo ervaren we het toch.

Om eerlijk te zijn, er is het afgelopen jaar een domper op ons enthousiasme gezet, ook wat het beleven van ons geloof gezegd. Het is alsof een soort deken van vermoeidheid over onze wereld is gekomen. We worden murw, en velen van ons zijn minder geneigd om minder dingen te ondernemen dan voorheen. We vechten niet alleen tegen een onzichtbaar virus, maar hebben ook te maken met onze eigen reactie daarop. Ja, met mondmasker kun je nog op veel plaatsen komen, en ja, je kunt ook veel online doen wat je vroeger fysiek deed, maar het is niet hetzelfde.

In onze tijd is de uitdaging om ons opnieuw te laten bezielen, verwarmen, door de liefde van Christus. Het is bij uitstek een tijd van herbronning. Misschien ligt hier onze opdracht, om terug te keren naar de bron, om onze troost te zoeken in Bijbellezen, gebed en contemplatie.

En om een nieuw begin te maken. Het kerkelijk leven wordt gelukkig weer wakker. Veel activiteiten gaan met aanpassingen toch weer door. De Heilige Geest zet altijd mensen aan om zich niet te laten doen door de omstandigheden. Geloof en hoop kunnen uiteindelijk groeien onder moeilijke omstandigheden. Zolang wij de lofprijs gaande houden. Ook de naastenliefde vindt een weg. Geen virus kan de liefde eronder krijgen.

Zoals de leerlingen van Jezus bleven staren naar de wolken, na de hemelvaart van onze lieve Heer, en de engelen hen moesten aansporen om weer in beweging te komen, zo ook wij. De liefde van de Heer is nog steeds een kracht die onze harten kan verwarmen, en die we kunnen doorgeven, in een wereld vol angst en afstand. Laten wij daar onze harten mee vullen. De Heer roept ons op om weer op weg te gaan. We mogen ons laten sterken door de belofte in Psalm 40:12: "U, HEER, u weigert mij uw ontferming niet, uw liefde en uw trouw zullen mij steeds bewaren."

*Marcel Pool*